

**การศึกษาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา
สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นหลังเรียนโดยใช้กระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่น
แบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ณัฐจิรา ทับทิม**

**Study on Reasonable Opinion Expression of Japanese Students Taught by the Reading
Process of Quiz Solution and the Opinion Expression Approaches
in the Japanese Reading Class**

Natthira Tuptim

สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 65000

Japanese Language Section, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, 65000

Corresponding author. E-mail address: ntuptim@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา JP232 การอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 26 คน การทดลองใช้เวลาในชั่วโมงเรียนปกติ จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 150 นาที ในกระบวนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้รับคำสั่งให้อ่านงานชิ้นที่ 1 และให้แสดงความคิดเห็นในแผ่นงานก่อนเริ่มเรียนด้วยกระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในสัปดาห์ที่ 8 ให้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านซึ่งเป็นงานชิ้นสุดท้ายพร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้น เปรียบเทียบแผ่นงานก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 3.13 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 4.07 และในด้านความพึงพอใจ นักศึกษามีความพึงพอใจกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระดับมาก

คำสำคัญ: ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผล การอ่านแบบการแก้โจทย์คำถาม กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอ่านภาษาญี่ปุ่น ความพึงพอใจ

Abstract

The current study aimed to 1) compare the competency of students after learning Japanese Reading by the reading process of quiz solution and the opinion expression approaches and 2) study their satisfaction on these teaching approaches. The subject of the study was 26 Pibulsongkram Rajabhat University students enrolled in JP232 Japanese Reading 2 in academic year 2014. In the process, the students participated in 8 weeks. Each week is 150 minute sessions. They were assigned to write their opinion in a work sheet before learning by the reading process of quiz solution and the opinion expression approaches. In the last week, they were assigned to read the last reading and express their opinion in a work sheet and evaluate the satisfaction on these teaching approaches. The results revealed that the students showed significant improvement after undergoing the experiment at .05. The pre-test score was 3.13 while the post-test score was 4.07. They satisfied with the teaching techniques at high level.

Keywords: Reasonable Opinion Expression, Reading Process of Quiz Solution, Opinion Expression Approaches, Japanese Reading, Satisfaction

บทนำ

สถิติการอ่านของคนไทยในปี 2551 เฉลี่ยอ่านหนังสือปีละ 5 เล่มและในปี 2556 ใช้เวลาเฉลี่ยอ่านหนังสือต่อวันเท่ากับ 37 นาที ซึ่งต่ำกว่าประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันมาก โดยสิงคโปร์เฉลี่ยอ่านปีละ 40 เล่ม เวียดนามเฉลี่ยอ่านปีละ 60 เล่ม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551; 2556) นอกเหนือจากปริมาณการอ่านที่น้อยแล้ว การอ่านเชิงคุณภาพก็มีปัญหา พิจารณาได้จากผลการสอบ PISA (การประเมินผลนักเรียนนานาชาติ หรือ Program for International Student Assessment) ในปี 2012 ของเด็กไทยระดับอายุไม่เกิน 15 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านที่ 441 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของเด็กทั่วโลกจาก 65 ประเทศ คือ 496 คะแนน เด็กไทยจำนวนร้อยละ 33 ทำคะแนนการอ่านไม่ถึงระดับ 2 ซึ่งเป็นระดับพื้นฐานที่ควรผ่าน การอ่านตามความหมายของการสอบประเมินผล PISA คือ ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่านและประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการสื่อสารสาระอะไรให้ผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อจะประเมินว่า นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการอ่านของตนและสามารถใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินของ PISA เน้น “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” มากกว่าทักษะในการอ่านเพื่อรู้ และเน้นประเมินผลเพื่อศึกษาว่านักเรียนจะสามารถรู้เรื่องที่ได้อ่านสามารถขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความที่ได้อ่านเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน

นิยามการอ่านของ PISA จึงมีความหมายกว้างกว่าการอ่านออกและอ่านรู้เรื่องในสิ่งที่อ่านตามตัวอักษรเท่านั้น แต่การอ่านยังได้รวมถึงความเข้าใจเรื่องราวสาระของเนื้อเรื่อง ความสามารถในการคิดพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของเนื้อเรื่องซึ่งจะช่วยให้หาข้อมูลที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และทำให้สามารถมีส่วนร่วมในสังคมสมัยใหม่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนในเรื่องข้อมูลต่างๆ ได้ ด้วยความหมายของการอ่านนี้แสดงให้เห็นว่า ผลการสอบการอ่านของเด็กไทย

ที่ต่ำกว่าระดับพื้นฐานถึงร้อยละ 33 สามารถอนุมานได้ว่าในการอ่านเชิงคุณภาพที่ต้องอ่านเพื่อเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้วิพากษ์วิจารณ์นั้น เด็กไทยก็ไม่สามารถทำได้ แม้ในระดับพื้นฐานก็ตาม

การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น (การสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ เรียงจากระดับสูงไประดับต้น คือ N1 N2 N3 N4 และ N5) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 โดยเน้นที่ความสามารถในการนำภาษาญี่ปุ่นไปใช้ในการสื่อสาร เพิ่มข้อสอบที่เกี่ยวกับทักษะการอ่านมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นต้องฝึกฝนการอ่านมากขึ้นตามไป ด้วยในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนจึงต้องจัดให้ผู้เรียนอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากกว่าระดับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร กับใคร ตามหลักสูตรสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม การอ่านเพื่อตอบคำถามเหล่านั้นได้ผ่านการฝึกมาแล้วในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น 1 แต่ในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 การอ่านจะต้องเป็นการอ่านที่ทั้งส่งเสริมความสามารถในการอ่านด้วยภาษาญี่ปุ่นและต้องเป็นการอ่านที่จะต้องคิด วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นได้ โดยความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลควรได้รับการฝึกด้วยภาษาแม่หรือภาษาไทยก่อนเพื่อไม่ให้เป็นการแกล้งผู้เรียนมากเกินไป อีกทั้งผู้เรียนจะสามารถเรียบเรียงภาษาที่แทนความคิดเชิงเหตุผลนั้นได้ดีกว่าการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลด้วยภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากแม้ว่าผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลได้แต่การที่จะต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแทนความคิด อาจจะกลายเป็นปัญหาว่าภาษาไปขัดขวางความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผล นอกจากนี้การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นก็ทำให้ผู้เรียนต้องอ่านเพื่อจับใจความได้ โดยในระดับ N4 วัตถุประสงค์ของการอ่าน คือ การทำความเข้าใจเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวันที่เขียนด้วยคำศัพท์และอักษรคันจิขั้นพื้นฐานได้ ส่วนวัตถุประสงค์การอ่านในระดับ N3 คือ การอ่านบทความที่มีเนื้อหาเป็นรูปธรรมที่เป็นหัวเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน แล้วสามารถเข้าใจได้ สามารถจับใจความคร่าว ๆ ของข้อมูลที่มาจากหัวข้อข่าว เป็นต้น หาก

ให้ข้อความที่ใช้สำนวนอีกแบบหนึ่ง จะสามารถเข้าใจความสำคัญของข้อความที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างมีความยากได้ จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวการเรียนการสอนการอ่านภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้น เช่น การอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 นี้จึงต้องเตรียมความพร้อมของนักศึกษาให้อ่านได้มากกว่าการอ่านแล้วเข้าใจ การอ่านในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 ควรเป็นการฝึกการอ่านเพื่อมุ่งการอ่านในระดับ N3 คือ อ่านเข้าใจและจับใจความสำคัญหรือเข้าใจสิ่งที่ซ่อนอยู่ในสำนวนต่าง ๆ ได้

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นจึงได้ศึกษาค้นคว้าเทคนิคการสอนที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรูปแบบการแก้โจทย์คำถามที่นำมาใช้ในการสอนการอ่านภาษาญี่ปุ่นนี้เป็นรูปแบบที่นำมาจากการวิเคราะห์คำถามขององค์กรพัฒนาเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (OECD) เพื่อกำหนดการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment หรือ PISA) ในทักษะวิชาต่าง ๆ รวมถึงทักษะการอ่าน ส่วนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำเทคนิคมาจากงานวิจัยของกลุ่มครูของโรงเรียน 2 แห่งในจังหวัดวากายามะ (言語力育成研究チーム, 2008) ซึ่งกระตุ้นการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้แผ่นงานเดี่ยวและแผ่นงานกลุ่มเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนเขียนและพูดความคิดเห็นและเหตุผลประกอบเมื่อได้ผ่านกระบวนการสอนจนเสร็จสิ้นแล้ว

言語力育成研究チーム (2008) ได้ทดลองนำกระบวนการรูปแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในจังหวัดวากายามะ 2 โรงเรียน โดยเน้นไปที่กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เสนอรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา ในงานวิจัยนี้นำเสนอานิยามความสามารถในการอ่านระดับโลก หรือ 国際的な読解力 ว่า คือ ความสามารถที่ไม่ได้จำกัดเพียงแค่ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน แต่หมายรวมถึงความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่อ่าน มีความคิดและแสดงความคิดของตนต่อเรื่องที่อ่านได้อย่างเหมาะสมสอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ฝึกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการอธิบายเรื่องที่อ่าน
2. ประสบการณ์เมื่อแสดงความคิดเห็นแล้วได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง
3. ประสบการณ์ในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงออกและโอกาสในการได้รับการประเมิน
4. ประสบการณ์ที่ต้องใช้ความคิดผ่านการกระตุ้นด้วยคำถามที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรได้รับ ผู้สอนต้องคิดคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ลักษณะคำถามที่ผู้สอนควรสร้างขึ้นเพื่อใช้ถามผู้เรียนตามแนวทางการสอนการอ่านของ PISA มีดังนี้

1. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เขียนไว้หรือคำถามเพื่อค้นหาสาระของเรื่องที่อ่าน

(情報の取り出し) เช่น

誰が出てきましたか。(ใครปรากฏตัวออกมา)

〇〇は、どんなことをしましたか。

(คุณ...ทำอะไร)

2. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึกหรือความรู้อื่นที่แฝงอยู่ในเนื้อหา หรือคำถามเพื่อตีความ

(解釈) เช่น

なぜ登場人物はこのような行動 (発言) をしたのですか。

(ทำไมตัวละครจึงแสดงพฤติกรรมหรือพูดเช่นนั้น)

3. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความเห็น หรือโต้แย้งจากมุมมองของตนและประเมินความเห็นของผู้อื่นได้

(熟考・評価) เช่น

登場人物の行動や発言はこれでよいと思いますか。

(คิดว่าพฤติกรรมหรือคำพูดของตัวละครที่แสดงออกมานั้นเหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร)

ลักษณะของคำถามที่ 3 นั้น 言語力育成研究チーム (2008) ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นโดยใช้แผ่นงาน หรือ Work sheet เป็นเครื่องมือ มีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนและกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและสรุปออกมาเป็นความคิดเห็นของกลุ่มต่อเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นตัวแทน

กลุ่มก็จะนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นวิพากษ์วิจารณ์และเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกับความเห็นของกลุ่มตน ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยกระบวนการรูปแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาใช้นักเรียนทั้ง 2 โรงเรียนสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนความพึงพอใจของคำถามก่อนเรียน

石黒圭 (2012) ได้แบ่งกิจกรรมการอ่านออกเป็น 7 ขั้นตอน ในการจัดกิจกรรมการอ่านไม่จำเป็นต้องเรียงตามขั้นตอนที่นำเสนอหรือในการสอนจริงอาจนำหลายกิจกรรมมาจัดรวมกันในการสอนหนึ่งครั้งก็ได้ กิจกรรมทั้ง 7 ขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมมองตัวอักษรที่เรียงกันอยู่ คือ การเพ็งมองตัวอักษรที่เรียงกันอยู่ กิจกรรมนี้เหมาะกับการสอนการอ่านเร็ว โดยใช้สายตาสแกนข้อความที่เห็นและวิเคราะห์ความหมายไปด้วย

2. กิจกรรมหาความหมายของตัวอักษร คือ การหาความหมายจากรูปร่างของคันจิและคำอ่านของคันจิ

3. กิจกรรมขีดเส้นแบ่งกลุ่มคำ คือ การแบ่งคำที่เรียงกันอยู่เป็นกลุ่มคำเพื่อให้อ่านประโยคได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เช่น
きのうスーパーで私が買った品物はヨーグルトと野菜だ。
きのう／スーパーで／私が／買った／品物は／ヨーグルトと／野菜だ。

4. กิจกรรมแปลความหมาย คือ กิจกรรมที่เกิดหลังจากทำกิจกรรมขีดเส้นแบ่งกลุ่มคำ

5. กิจกรรมวิเคราะห์โครงสร้างประโยค คือ กิจกรรมวิเคราะห์กลุ่มคำที่มาอยู่รวมกันว่าเป็นไปตามหลักไวยากรณ์อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งวลีหรือประโยคยาวๆ ที่มีความซับซ้อน เนื่องจากคำขยายอาจใช้กิจกรรมนี้โดยให้ใส่วงเล็บปีกกาที่ข้อความที่เป็นส่วนขยายและขีดเส้นใต้คำที่ถูกขยาย เช่น

[日本で人気がある] テレビ番組の1つに、
「大食い番組」がある。

6. กิจกรรมวิเคราะห์โครงสร้างบริบท คือ กิจกรรมการหาความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหน้ากับประโยคหลัง โดยสังเกตจากคำชี้เฉพาะ *それ* (นั่น) และ *これ* (นี่) หรือการละคำ

7. กิจกรรมจินตนาการสภาพของเรื่องที่อ่าน คือ การนำข้อความที่อ่านมาแสดงเป็นภาพวาด โครงสร้างความสัมพันธ์หรือตารางและแผนภูมิ

ขอบเขตงานวิจัยของ 言語力育成研究チーム (2008) คือ รายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นซึ่งผู้เรียนเป็นนักเรียนชาวญี่ปุ่น ดังนั้น กระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการอ่านแบบคันสาระและตีความจึงไม่หลากหลาย เนื่องจากเน้นไปที่กระบวนการสร้างความสามารถในการแสดงความคิดเห็น มีเพียงการใช้คำถามเพื่อคันสาระและตีความเท่านั้น ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการอ่าน 7 ขั้นตอนของ 石黒 มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของ 言語力育成研究チーム (2008) เพื่อให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยเข้าใจเนื้อเรื่องและตีความเรื่องที่อ่านได้ก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นของตนต่อเรื่องที่อ่านในขั้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้คือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชา JP 232 การอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 26 คน เครื่องมือวิจัยคือ 1) แบบประเมินการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของผู้เรียน แบบมาตรประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มีรายการประเมิน 4 ด้าน คือ

1. ความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นตรงประเด็นกับสิ่งที่ผู้สอนกำหนด

2. เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นเหตุผลที่เหมาะสมกับความคิดเห็นนั้น

3. เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่อ้างอิงข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน

4. เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่อ้างอิงข้อมูลจากประสบการณ์ของตน

นำแบบประเมินการแสดงความคิดเห็นหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยใช้วิธีการวัดซ้ำ โดยผู้ประเมิน 2 คน นำผลประเมินของผู้ประเมิน 2 คน มาหาค่า r โดยรายการประเมินแต่ละข้อมีค่าใกล้เคียง 1 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงสามารถใช้ประเมินพฤติกรรมได้ และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนด้วยกระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t -test ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การอ่านภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ รายวิชา JP232 การอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 โดยภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ คือ ภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในระดับ N4 และ N3 ภาษาญี่ปุ่นระดับ N4 คือ ระดับภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน ทักษะการอ่านระดับ N4 คือ การอ่านทำความเข้าใจเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวันที่เขียนด้วยคำศัพท์และอักษรคันจิขั้นพื้นฐานได้ ส่วนทักษะการอ่านระดับ N3 คือ การอ่านบทความที่มีเนื้อหาเป็นรูปธรรมที่เป็นหัวเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน แล้วสามารถเข้าใจได้ สามารถจับใจความคร่าว ๆ ของข้อมูลที่มาจากหัวข้อข่าว เป็นต้น หากให้ข้อความที่ใช้สำนวนอีกแบบหนึ่ง จะสามารถเข้าใจความสำคัญของข้อความที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างมีความยากได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผล คือ การพูดหรือเขียนสิ่งที่ตนเองคิดอย่างมีเหตุผล ตรงประเด็น โดยสามารถนำข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน ประสพการณ์

ตรงของตนหรือความรู้ภายนอกที่เกี่ยวข้องมาประกอบการให้เหตุผลได้

การอ่านแบบการแก้โจทย์คำถาม คือ กระบวนการอ่านที่เสริมความสามารถที่จะดึงเอาสาระของสิ่งที่ได้อ่านออกมา หรือที่เรียกว่า “ค้นสาระ” (Retrieving Information) ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ หรือที่เรียกว่า “ตีความ” (Interpretation) และความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่านและสามารถให้ความเห็น หรือโต้แย้งจากมุมมองของตน หรือที่เรียกว่า “วิเคราะห์และประเมิน” (Reflection and Evaluation)

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ กระบวนการกลุ่มและเดี่ยวของผู้เรียนทั้งการเขียนแสดงความคิดเห็น การพูดแสดงความคิดเห็นต่อหน้าบุคคลอื่น ในระหว่างกิจกรรมผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนโต้แย้งอย่างมีเหตุผลและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นต่อความคิดเห็นของตนได้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ผู้วิจัยจัดกระบวนการสอนการอ่านแบบการแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนี้

1. จัดทำแผนการสอนในแต่ละสัปดาห์เป็นจำนวนทั้งสิ้น 8 สัปดาห์
2. ประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลก่อนเรียน
3. จัดการเรียนการสอนระยะที่ 1 โดยใช้กิจกรรม ดังนี้ (การอ่านแบบการแก้โจทย์คำถาม)
 - 3.1 กิจกรรมหาความหมายของตัวอักษร
 - 3.2 กิจกรรมจินตนาการสภาพของเรื่องที่อ่านโดยให้ผู้เรียนวาดรูปแสดงเนื้อเรื่องที่อ่าน
 - 3.3 กิจกรรมแปลความหมาย
 - 3.4 กิจกรรมหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง
 - 3.5 กิจกรรมการตั้งชื่อเรื่องจากใจความสำคัญ

3.6 กิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
4. จัดการเรียนการสอนระยะที่ 2 (การอ่านแบบ
แก้โจทย์คำถามและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้)

4.1 กิจกรรมจับคู่อ่าน

4.2 กิจกรรมกลุ่มเกมตอบคำถาม

4.3 กิจกรรมกลุ่มระดมสมองแสดงความเห็น
ต่อกันในประเด็นที่กำหนด

4.4 กิจกรรมนำเสนอความเห็นของกลุ่มและ
วิพากษ์ความเห็นของผู้เรียนอื่น

การจัดการเรียนการสอนระยะที่ 2 มีการจัดรวมทั้ง
หมด 3 สัปดาห์ต่อเนื่องซึ่งเป็น 3 สัปดาห์สุดท้ายของการ
จัดการเรียนการสอน ในแต่ละสัปดาห์ของการสอนมีเวลา
ทั้งหมด 150 นาที 3 คาบ (คาบละ 50 นาที)

5. สังเกตและรวบรวมผลการสอนในแต่ละครั้ง

6. ประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิง
เหตุผลหลังเรียนจากแผนงานสุดท้ายและนำผลประเมินไป

เปรียบเทียบกับผลประเมินที่ได้จากการประเมินแผนงาน
ที่ให้ผู้เรียนทำในสัปดาห์แรกที่จัดการเรียนการสอน

7. สอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกระบวนการ
สอนการอ่านแบบแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสัปดาห์สุดท้ายของการจัดการ
เรียนการสอน

8. สรุปผลการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการ
แก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
แผนงานซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกระบวนการ
สอนการอ่านแบบแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมี 2 ส่วน คือ ส่วนแสดงความ
คิดเห็นและส่วนแสดงเหตุผล โดยออกแบบให้ส่วนแสดง
ความคิดเห็นมีพื้นที่เขียนน้อยกว่าส่วนแสดงเหตุผลเพื่อ
เป็นการฝึกให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นที่ตรงประเด็น
และให้เหตุผลสนับสนุนได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

รูปที่ 1 แผนงาน

สรุปผลการศึกษา

ผลการดำเนินการสามารถนำเสนอผลการเปรียบเทียบ
ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของ

นักศึกษาก่อนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการ
อ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังเรียนทุกรายข้อพฤติกรรม (t-test) N = 26

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	3.13	0.61				
หลังเรียน	4.07	0.39	0.94	0.62	7.73*	0.0000

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียน ทุกรายข้อพฤติกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และ 4.07 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียน

และหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังเรียนรายข้อพฤติกรรม ข้อ 1 ความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้น ตรงประเด็นกับสิ่งที่ผู้สอนกำหนด (t-test) N = 26

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	3.50	0.71	1.38	0.85	8.29*	0.0000
หลังเรียน	4.88	0.33				

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนใน ข้อที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และ 4.88 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า

ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังเรียนรายข้อพฤติกรรม ข้อ 2 เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นเหตุผลที่เหมาะสม กับความคิดเห็นนั้น (t-test) N = 26

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	3.35	0.56	1.08	0.69	7.98*	0.0000
หลังเรียน	4.42	0.64				

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนใน ข้อที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และ 4.42 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า

ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังเรียนรายข้อพฤติกรรม ข้อ 3 เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่อ้างอิงข้อมูล จากเรื่องที่อ่าน (t-test) N = 26

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	2.88	0.91	0.77	0.91	4.32*	0.0001
หลังเรียน	3.65	0.75				

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนใน ข้อที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 และ 3.65 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า

ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถก่อนและหลังเรียนรายข้อพฤติกรรม ข้อ 4 เหตุผลที่แสดงออกมาเป็นสิ่งที่อ้างอิงข้อมูล
จากประสบการณ์ของตน (t-test) N = 26

การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	2.77	0.91				
หลังเรียน	3.31	0.74	0.54	1.14	2.41*	0.0118

จากตารางที่ 5 พบว่า ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนในข้อที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 และ 3.31 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า

ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น N = 26

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.	สนุกกับการเรียนรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น 2	4.00	0.69	มาก
2.	สนุกกับการได้พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3.88	0.86	มาก
3.	สนุกกับการได้เขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	3.77	0.82	มาก
4.	สนุกกับการได้พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านพร้อมๆ กับได้พูดเหตุผลประกอบ	3.85	0.78	มาก
5.	สนุกกับการได้เขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านพร้อมๆ กับได้เขียนเหตุผลประกอบ	3.88	0.77	มาก
6.	สนุกที่ได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อน	4.04	0.99	มาก
7.	สนุกที่ได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อนและคิดตามว่าความคิดเห็นดังกล่าวดีหรือไม่ดีอย่างไร	3.88	0.86	มาก
8.	สนุกที่ได้ฟังความคิดเห็นของเพื่อนและได้ถามเมื่อไม่เข้าใจความคิดเห็นนั้น	3.96	0.82	มาก
9.	สนุกที่ได้ตอบเมื่อเพื่อนถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง	3.92	0.93	มาก
10.	สนุกที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	4.12	0.99	มาก
11.	สนุกที่ได้พูดนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มต่อหน้าเพื่อนคนอื่น	3.81	0.85	มาก
12.	สนุกที่ได้อ่านเนื้อเรื่องที่หลากหลาย	4.16	1.03	มาก
รวม		3.94		มาก

ผลศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.94 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับมาก โดยข้อที่มีผลการประเมินความพึงพอใจมากที่สุด คือ สนุกที่ได้อ่าน

เนื้อหาหลากหลาย (4.16) ข้อที่ได้คะแนนรองลงมา คือ สนุกที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม (4.12) ข้อที่ได้คะแนนประเมินน้อยที่สุด คือ สนุกกับการได้เขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (3.77)

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตารางที่ 1-5 เป็นผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระยะที่ 1 ซึ่งนักวิจัยพยายามสร้างประสบการณ์ฝึกด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษา ประสบการณ์ดังกล่าว ได้แก่

1. ประสบการณ์ในการอธิบายเรื่องที่อ่าน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมหาความหมายของตัวอักษร กิจกรรมจินตนาการสภาพของเรื่องที่อ่านโดยให้ผู้เรียนวาดรูปแสดงเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งกิจกรรมนี้ผู้เรียนต้องวาดรูปให้ละเอียดครอบคลุมเนื้อหาที่ตนอ่านให้มากที่สุด ผลการจัดกิจกรรมที่สังเกตได้คือ ผู้เรียนสนใจการอ่านเนื้อหาและสามารถวาดรูปแทนเนื้อเรื่องได้อย่างละเอียดและหลายคนอยากให้ออกกิจกรรมการอ่านเช่นนี้อีก กิจกรรมนี้ช่วยเสริมความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ นักศึกษาสามารถอ้างอิงข้อมูลจากเรื่องที่อ่านมาประกอบการแสดงเหตุผลได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบความสามารถในตารางที่ 4 ที่นักศึกษาสามารถอ้างอิงข้อมูลจากเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นเพราะเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างละเอียด

2. ประสบการณ์ที่ต้องใช้ความคิดผ่านการกระตุ้นด้วยคำถามที่ก่อให้เกิดผู้เรียนคิดตาม ผู้วิจัยใช้กิจกรรมหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง กิจกรรมการตั้งชื่อเรื่องจากใจความสำคัญและกิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน กิจกรรมการหาใจความสำคัญของเรื่องกับกิจกรรมการตั้งชื่อเรื่องเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกัน ชื่อเรื่องจะสะท้อนใจความสำคัญของเรื่อง ในทางกลับกันการหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่าน และสามารถตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับใจความสำคัญเป็นสิ่งสะท้อนความเข้าใจของผู้เรียน แสดงว่าผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านและสามารถคิดวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนเนื้อเรื่องต้องการสื่อความหมายสำคัญได้ ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหาใจความสำคัญก่อนโดยอธิบายหลักการหาใจความสำคัญ จากนั้นให้ตั้งชื่อเรื่องจากประโยคใจความสำคัญ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

ของชื่อเรื่องโดยให้อาจารย์ญี่ปุ่น 4 ท่านให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ดี (よい) • พอได้ (まあまあ) • ไม่ดี

(よくない) ดีค่าคะแนนเป็น 3 • 2 • 1 ตามลำดับ ดำเนินกิจกรรมเช่นนี้ 2 ครั้งเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและตีความ ผลคือ ผู้เรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้เหมาะสมกับใจความสำคัญของเรื่องได้ “ดีขึ้น” จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 “คงเดิม” จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 และ “แย่ลง” จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 จากจำนวนชื่อเรื่องทั้งหมด 19 ชื่อเรื่องจากผู้เรียน 19 คน (ผู้เรียน 7 คนขาดการส่งงานตั้งชื่อเรื่องในครั้งที่ 1 จึงเปรียบเทียบความสามารถในการตั้งชื่อเรื่องไม่ได้) กิจกรรมในขั้นตอนนี้ช่วยเสริมให้นักศึกษาสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องผ่านการจับใจความสำคัญของเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง การฝึกลักษณะนี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นได้ตรงประเด็นกับสิ่งที่กำหนดมากขึ้น ผลการเปรียบเทียบในตารางที่ 2 จึงมีผลที่ดีขึ้นเนื่องจากนักศึกษาผ่านกระบวนการฝึกการจับประเด็นผ่านการตั้งชื่อเรื่องมาแล้ว

นอกจากนี้ยังใช้กิจกรรมอ่านแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ลักษณะคำถามสร้างขึ้นเพื่อใช้ถามผู้เรียนตามแนวทางการสอนการอ่านของ PISA มีดังนี้

1. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เขียนไว้ หรือคำถามเพื่อค้นหาสาระของเรื่องที่อ่าน เช่น 「私」がどんなものが好きですか。(ฉันชอบกินของแบบไหน) 私が1日に何回飲んでいきますか。(ใน 1 วันฉันดื่มกี่ครั้ง)
2. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึกหรือความรู้ในที่แฝงอยู่ในเนื้อหา หรือคำถามเพื่อตีความ เช่น この読みものはどんなことについて書かれていますか。(บทความชิ้นนี้เขียนเกี่ยวกับสิ่งใด)
3. คำถามเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากมุมมองของตนและประเมินความเห็นของผู้อื่นได้ เช่น คำถามในงานชิ้นที่ 7 あなたにとって、どちらの読み方を練習して上手になると思いますか。(สำหรับคุณแล้วคิดว่าฝึกอ่านแบบใดจะทำให้อ่านเก่งขึ้น) และそれはどうしてですか。(ทำไมจึงคิดเช่นนั้น)
4. ประสบการณ์เมื่อแสดงความคิดเห็นแล้วได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง มีการอภิปรายว่าชอบความคิดเห็นของคนใดหรือกลุ่มใด

5. ประสบการณ์ในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงออกและโอกาสในการได้รับการประเมิน ลักษณะของคำถามเพื่อสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นนั้น ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นร่วมเข้าไปด้วยโดยใช้แผ่นงานเป็นเครื่องมือ มีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนและกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและสรุปออกมาเป็นความคิดเห็นของกลุ่มต่อเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นตัวแทนกลุ่มก็จะนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นวิพากษ์วิจารณ์และเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกับความเห็นของกลุ่มตน ซึ่งกระบวนการนี้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนระยะที่ 2

การจัดกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระยะที่ 2 งานวิจัยนี้ใช้กิจกรรมการสอน จับคู่อ่านและจับกลุ่ม 3 คนอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นซึ่งมีส่วนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ ชัยวัฒน์ สุธิรัตน์ (2552) ประเด็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) หรือการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งงานวิจัยนี้แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันโดยให้ผู้เรียน 1 คนมีบทบาทเป็นผู้นำในกลุ่ม และอีก 1 คนเป็นเลขาคอยจดสิ่งที่สมาชิกพูดซึ่งการจัดการเรียนการสอนลักษณะจับคู่และจับกลุ่มนี้ช่วยเสริมความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาได้ เนื่องจากลักษณะการจัดกิจกรรมเช่นนี้ นักศึกษาจะได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนการอ่าน จากเพื่อนในกลุ่ม สามารถตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องที่อ่านจากเพื่อน มีการให้คำแนะนำจากสมาชิกในกลุ่ม

นอกจากนี้จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถาม และกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในข้อ 6-11 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างตนเองกับผู้อื่น ผลเฉลี่ยค่าความพึงพอใจทุกข้ออยู่ที่ 3.96 หมายความว่า ผู้เรียนมีความ

พึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเช่นนี้ในระดับมาก อีกหนึ่งข้อสังเกตที่ได้จากผลประเมินความพึงพอใจ คือ ข้อ 3 ผู้เรียนสนุกกับการได้พูดแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (3.88) มากกว่า ข้อ 4 สนุกกับการได้เขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (3.77) จากผลข้างต้นสามารถอภิปรายเพิ่มเติมได้ว่า ในการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็นโดยการพูดเป็นทักษะที่น่าจะพัฒนาได้ง่ายกว่าการให้เขียนแสดงความคิดเห็นเพราะการพูด คือ กระบวนการสื่อสารความคิดที่สามารถใช้น้ำเสียง อากัปกริยาช่วยสื่อความและแสดงออกทางอารมณ์ได้ง่ายกว่าการเขียนที่ไม่สามารถใช้อะไรสื่อความหมายได้นอกจากคำหรือภาษาที่ต้องเขียนลงไป การจะใช้ภาษาเขียนให้สามารถสื่อความคิดเห็นเชิงเหตุผลออกไปนั้นจึงเป็นเรื่องยากมากกว่าการพูดสื่อสาร ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ สนุกที่ได้อ่านเนื้อเรื่องที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 มีการกระจายของข้อมูลสูง เมื่อพิจารณาผลการประเมินความพึงพอใจรายบุคคลพบว่า มีทั้งพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย ผลที่ได้แสดงว่าสำหรับนักศึกษาบางคนรู้สึกว่าการอ่านเนื้อเรื่องที่มีจำนวนมากและหลากหลายเกินไป ในขณะที่สำหรับนักศึกษาบางคนรู้สึกสนุกที่ได้อ่านเนื้อเรื่องที่หลากหลาย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการสอนทั้ง 2 กระบวนการ คือ กระบวนการเรียนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของ 言語力育成研究チーム (2008) ที่ได้ทดลองนำกระบวนการรูปแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในจังหวัดวากายามะ 2 โรงเรียน โดยเน้นไปที่กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว ดังนั้นแม้ว่างานวิจัยทั้ง 2 งานนี้จะใช้กระบวนการสอนการอ่านเหมือนกัน แต่วัตถุประสงค์และการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากกระบวนการวิจัยของงานวิจัยนี้เน้นสร้างประสบการณ์การอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนที่จะสร้างประสบการณ์แสดง

ความคิดเห็นเชิงเหตุผลโดยงานวิจัยนี้วัดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของผู้เรียน โดยในส่วนของพัฒนาความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายได้รับการพัฒนาผ่านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนระยะที่ 1 ซึ่งมีผลการดำเนินการที่ดี กล่าวคือ ความสามารถในการอ่านภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนดีขึ้น สังเกตได้จากผลการทำกิจกรรมในระหว่างเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมและลำดับกิจกรรมได้อ้างอิงงานวิจัยของ 石黒圭 (2012) ด้วยส่วนหนึ่ง

บทสรุป

งานวิจัย เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นหลังเรียน โดยใช้กระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น” ได้ดำเนินการวิจัยโดยตั้งวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาซึ่งหลักการวิจัยสามารถนำไปปรับใช้ในรายวิชาต่างๆ ได้หลากหลายด้วยกระบวนการตั้งคำถาม ลักษณะการแก้โจทย์คำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอน รวมถึงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยออกแบบแผนงานให้แยกการแสดงความคิดเห็นออกจากการแสดงเหตุผลสนับสนุน เพื่อเป็นการฝึกนักศึกษาให้สามารถแยกแยะความคิดเห็นกับเหตุผลออกจากกันได้ การวิจัยในครั้งนี้ได้บูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่น 2 ผลความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของผู้เรียนภายหลังเรียนด้วยกระบวนการดังกล่าว มีค่าเฉลี่ย 3.13 และ 4.07 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการประเมินก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนการประเมินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาผลความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของผู้เรียนรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของผู้เรียนทุกรายข้อพฤติกรรมมีผลคะแนนการประเมินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ย 3.93 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการนำงานวิจัยนี้ไปต่อยอด สามารถนำกิจกรรมระยะที่ 1 และ 2 ไปใช้ในรายวิชาการอ่านในระดับที่สูงขึ้น โดยปรับขอบเขตของเนื้อหาการอ่านให้เป็นระดับ N3 และ N2 และกำหนดให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลเป็นภาษาญี่ปุ่น หรือเป็นภาษาไทยเช่นเดิมแต่ให้แปลเป็นภาษาญี่ปุ่นประกอบเพื่อฝึกการแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาญี่ปุ่น โดยกิจกรรมที่ควรกำหนดเวลาในการฝึกให้มากขึ้นคือกิจกรรมหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่องและการตั้งชื่อเรื่องจากใจความสำคัญ เพราะการอ่านในระดับ N2 คือการอ่านบทความที่มีประเด็นชัดเจน สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทความที่อ่านได้ การฝึกการจับประเด็นด้วยการหาใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่ให้อ่านในแต่ละย่อหน้า จะช่วยให้ นักศึกษาแยกแยะประโยคสำคัญกับประโยคสนับสนุนความคิดได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเชิงเหตุผลของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นหลังเรียน โดยใช้กระบวนการอ่านภาษาญี่ปุ่นแบบการแก้โจทย์คำถามและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปีงบประมาณ 2558 (ทุนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน) ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: PRO-TEXTS. [1]
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [2]

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). *การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ.2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [3]

石黒圭. (2012). 読解とその教え方を考える. 日本語教育紀要 (9). 国際交流基金バンコク日本文化センター.

言語力育成研究チーム. (2008). 国際的な読解力を中心とした言語力の育成に関する実証的研究. 和歌山県センター学びの丘研究紀要, 1-25.

Translated Thai References

National Statistical Office. (2008). *The Reading of Population Survey 2013*. Bangkok: National Statistical Office. [in Thai] [2]

National Statistical Office. (2011). *The Reading of Population Survey 2013*. Bangkok: National Statistical Office. [in Thai] [3]

Sutthirat, C. (2009). *80 Student-centered Learning Innovations*. Bangkok: PRO-TEXTS. [in Thai] [1]